

Svar å frågelista nr. 144.

Kan inte minnas att jag sänt något svar angående
hägnader till Nordiska museet. I denna trakt användes
mest enkla stängslen pålarna som slogs i jorden av grana
även de planer som spikades på tvären ~~var~~ för att hindra dju-
ren att komma ut var av samma slag. Skopålar användes
även både dessa träslag inköptes i Skaberijö och Torups
skogvar stjärna kallades pålar innan dessa sattes i jorden
hade man en jernstäng och gjorde hål med i jorden och
sedan slog man ner dem med en klubba av trä vilket
var ett rätt styft arbete i början av 1890 talet beggänte man
här på orten att inhägna beteshagar till hästar och ung-
kvatur förut så hade man jerntjuder till både hästar och
nötkvatur vilket fodra mycket mer arbete de fick ju
flyttas minst tre gånger om dagen och vattnas två gånger
på dagen. Någon särskild benämning för att göra hål i
jorden för stjärna har jag aldrig hört. Ontalas det bru-
kades aldrig att bränna pålarna eller slå vatten i hålen

~~L~~

N. M.

144

innan pälarna slogs ner i jorden. På sista tiden använder man en spada som även användes när diken grävas ~~sist~~ till att lägga ner röv den är smalare än vanliga spader och bra att gräva hål till stängselpälar så kan även lägga stenar vid ridderna av pälarna och som då kommer att stå fastare när djuren gör påfrestningar. De sista åren har även taggträd i stället för gransslanor användts till stängsel djuren trängs inte så gärna på när det är dåligt väder taggträden är ju svårare att gå igenom. Gården av grästen användes både i äldre tid och numera i Dalby Torna härad som stängsel i stora beteshagar dessa stänggården är ungefär 1 meter höga oranpå dessa gårdar är pälarna nerlagda som är ungefär 35 cm ovan stänggården på dessa pälarna är spänd nät av galvaniserad grov tråd så stängselen blir ungefär 1,35 meter höga. Till de stängsel som används här på orten brukas inte band eller visjer vid grinden där man släpp in djuren har man sådana som bild 13 utvisar men i stället för trä slanor brukas att ha tre där de stöcks in mellan pälarna spikas brädbitar på trären som

håller slänorna på sin plats. För många år sedan såg jag i Skabersjö skog ett stängsel som likna bild nr. 19 det var ansett att hindra rådjuren att springa på andras marker något stöd som på figurerna 3. 4. 5. 6. 7. 8. har icke förekommit på denna trakt sådana stängsel som på de övriga figurerna med undan tag av 13 och 19 har icke funnits i Bara, Oxie och Skyttes häraden under tid jag levat. Jag har hört berättas att innan enskiftet vilket genomfördes i Bjärshögs lilla församling år 1806 så var vårt skifte vilka här kallades för vängar avstängda med höga jordvallar på vilka var planterad pileträd på min egendom som innehåller 58 tunnland = med 29 ktr. och är fyrtioårig finnes ännu pilevallar kvar vid södra och norda sidorna. De i frågelisten omtalade och avbildade stängslen användes väl i andra trakter av vårt vidsträckt land. Jag har varit på utfärder i norra Skåne och då såg jag samma enkla stängsel som jag omtalat finnes på denna trakt med pular av både ek och gran jag observera att några av slänorna var klyvda med såg vilket när det

var grova slaner var en besparing av virket. På 1880 talet fanns det ett mindre ställe i socknen med gammal trädgård som var omgärdad med försänkingsgärde av grästen man gjorde gärdet först i ordning sedan lade man jord in för i trädgården som stöd för gärdet sedan grävde man en grop intill gärdet utanför vilket gjorde att djuren inte kunde komma in i trädgården när de slits sig lösa sådana stängsel ser man på denna trakt inte numera.

På Bjärshögs kyrkogård som ligger högre än marken utanför är stengärde av grästen som böjlar i jämnhöjd med jordytan på kyrkogården och sedan är lagd ner till jordytan utanför kyrkogården sådana stängsel kan man ju kalla för försänkingsgärde innanför gärdet på kyrkogården är planterad hacktornshäck vilken utgör ett verkligt skydd för kvastur som sliter sig lösa. De sista åren har ju stängsel kommit mer i bruk än fönt med anledning av att det besparar en del arbete när djuren går lösa och det är svårt för jordbruket att få arbetafolk när det är trädande arbeten som skall utföras.